

**OKRĘGOWA KOMISJA EGZAMINACYJNA
W POZNANIU**

**WYNIKI
EGZAMINU MATURALNEGO
Z HISTORII SZTUKI
RAPORT**

**WOJEWÓDZTWA
LUBUSKIE*WIELKOPOLSKIE*ZACHODNIOPOMORSKIE**

2013

Spis treści

I.	Opis egzaminu	3
	1. Opis zestawów egzaminacyjnych	4
II.	Interpretacja osiągnięć zdających	5
	1. Wybieralność egzaminu	5
	2. Wyniki egzaminu	6
III.	Podsumowanie	9

Egzamin maturalny z historii sztuki

I. Opis egzaminu

Historia sztuki jako przedmiot dodatkowy ma formę egzaminu pisemnego z możliwością wyboru poziomu zdawania – podstawowego lub rozszerzonego. Na terenie działania OKE w Poznaniu do egzaminu przystąpiło 350 absolwentów. Poziom podstawowy wybrało 166 absolwentów (0,34%), na poziomie rozszerzonym zdawało 184 maturzystów (0,38%). Zadania z poziomu podstawowego rozwiązywano w czasie 120 minut, na rozwiązanie zadań z poziomu rozszerzonego zdający mieli 180 minut.

Za poprawne rozwiązanie zadań z arkusza na poziomie podstawowym maturzysta mógł otrzymać maksymalnie 100 punktów, za rozwiązanie zadań z arkusza na poziomie rozszerzonym – 50 punktów. Egzaminatorzy oceniali poprawność rozwiązań na podstawie szczegółowych kryteriów.

Proporcje punktów, jakie można było uzyskać za poszczególne części arkuszy, przedstawiono w tabelach nr 1, 2 i 3. Tabele ilustrują różnice w strukturze arkuszy z obu poziomów i zasadach punktowania poszczególnych części.

Tabela 1. Waga procentowa punktów możliwych do uzyskania za rozwiązanie zadań z arkusza na poziomie podstawowym

Arkusz z poziomu podstawowego	Test		Arkusz
	100 pkt	100 %	100 pkt

Tabela 2. Waga procentowa punktów możliwych do uzyskania za rozwiązanie zadań z arkusza na poziomie rozszerzonym

Arkusz z poziomu rozszerzonego	Część 1. Test		Część 2. Analiza porównawcza		Część 3. Wypracowanie		Arkusz
	20 pkt	40 %	20 pkt	40 %	10 pkt	20 %	50 pkt

Arkusz egzaminu pisemnego na poziomie podstawowym zawierał test sprawdzający głównie wiadomości (I obszar standardów egzaminacyjnych). Arkusz egzaminu na poziomie rozszerzonym składał się z trzech części: pierwszej – testowej, sprawdzającej (podobnie jak na poziomie podstawowym) wiadomości, drugiej – sprawdzającej umiejętność analizy porównawczej wybranych dzieł sztuki (korzystanie z informacji i jej tworzenie) oraz części trzeciej – sprawdzającej umiejętność analizy i interpretacji dzieł określonych w tematach wypracowań (III obszar standardów).

W tabeli nr 3 zostały przedstawione kryteria oceny wypracowania i proporcje punktów możliwych do przyznania za poszczególne umiejętności.

Tabela 3. Proporcje punktowe za poszczególne kryteria wypracowania z historii sztuki na poziomie rozszerzonym

Kryteria oceny wypracowania	Poziom rozszerzony	
	Liczba punktów	Udział procentowy
Konstrukcja wypowiedzi	0, 1, 2	20%
Trafność przytoczonych przykładów i umiejętność ich omówienia w związku z tematem	0, 1, 2, 3, 4	40%
Znajomość materiału historyczno-artystycznego	0, 1, 2	20%
Terminy i pojęcia	0, 1	10%
Język i styl	0, 1	10%

W kryteriach oceny wypracowania największą wagę punktową przypisano do trafnego wyboru dzieł sztuki i ich omówienia, a więc do umiejętności argumentowania, mającego na celu rozwiązanie problemu postawionego w temacie. Wspólna dla obu arkuszy część testowa różniła się liczbą zadań, stopniem ich trudności, oraz sposobem punktowania.

1. Opis zestawów egzaminacyjnych

Arkusz egzaminacyjny z poziomu podstawowego zawierał 28 zadań otwartych i zamkniętych, z przewagą zadań otwartych. 21 zadań sprawdzało umiejętność rozpoznawania przedstawionych dzieł, ich autorów, czasu powstania, tematów, miejsc, w których są eksponowane, źródeł ikonograficznych, stylów, kierunków i technik artystycznych, a także identyfikowania budowli na podstawie ich planów. Cztery zadania, złożone z kilku poleceń, sprawdzały znajomość dzieł oraz umiejętność ich częściowej analizy i interpretacji. Dwa z tych zadań odnosiły się do dzieł z dziedziny malarstwa, pozostałe do rzeźby i architektury. Trzy zadania sprawdzały znajomość pojęć i terminów z zakresu historii sztuki. Materiał ikonograficzny zawarty w arkuszu dotyczył w większości malarstwa. Mniej było zadań związanych z architekturą, najmniej z rzeźbą. Jedno zadanie odnosiło się do rzemiosła artystycznego, jedno było związane z ilustracją.

Arkusz z poziomu rozszerzonego składał się z trzech części: testu, analizy formalnej dzieł sztuki i wypracowania. 12 zadań testowych (głównie otwartych) sprawdzało znajomość dzieł sztuki i ich gatunków oraz funkcji, które pełniły, technik, w jakich zostały wykonane, kierunków dla których są reprezentatywne oraz źródeł inspiracji. Rozwiązanie jednego z zadań wymagało od zdających znajomości terminologii z dziedziny sztuk plastycznych, innego – orientacji w myśli estetycznej danego artysty. Materiał ikonograficzny do zadań z I części arkusza dotyczył dziedziny malarstwa, architektury i rzeźby.

Maturzyści, rozwiązujący II część arkusza, zobowiązani byli do przeprowadzenia analizy porównawczej dwóch dzieł malarskich według podanych kryteriów, takich jak:

kompozycja, kolorystyka, światłocien i ekspresja. Istotna dla tego typu wypowiedzi była umiejętność sformułowania końcowych wniosków, dotyczących podobieństw i różnic między dziełami w zakresie aspektów wyznaczonych przez podane kryteria.

Zadanie rozszerzonej odpowiedzi, zamieszczone w części trzeciej arkusza, polegało na napisaniu wypracowania na jeden z dwóch zaproponowanych tematów:

Temat 1. „Na czterech wybranych przykładach dzieł (innych niż reprodukowane w arkuszu) scharakteryzuj zjawisko caravaggionizmu w malarstwie europejskim”.

Temat 2. „Na czterech wybranych przykładach dzieł malarskich lub rzeźbiarskich scharakteryzuj sposoby przedstawiania i znaczenie motywów muzycznych w sztuce”.

Większość zdających wybrała temat 2. (62%). Obydwa zadania wymagały sformułowania wypowiedzi o charakterze argumentacyjnym na podstawie odpowiednio dobranych dzieł malarskich czy rzeźbiarskich, zakończonej wnioskami interpretacyjnymi.

Zadanie dłuższej otwartej odpowiedzi sprawdza umiejętność trafnego doboru dzieł sztuki oraz ich omówienia w związku z tematem. Wymagane jest omówienie wskazanej w temacie liczby czterech dzieł. Zdający mogą odwoływać się do dzieł zawartych w arkuszu tylko wtedy, gdy umożliwi to temat. Maturzyści powinni wykazać się nie tylko umiejętnością argumentowania, ale i wartościowania dzieł sztuki. We wnioskach końcowych absolwenci mogą wyrazić własną ocenę zjawisk artystycznych. Istotne jest też, aby praca stanowiła czytelny, poprawny językowo logiczny wywód, gdyż ocenie podlegają także konstrukcja, język i styl wypowiedzi.

II. Interpretacja osiągnięć zdających

1. Wybieralność egzaminu

Historię sztuki jako przedmiot dodatkowy wybrało 0,72% ogólnej liczby przystępujących po raz pierwszy do egzaminu maturalnego w Okręgu. W tym roku wybieralność historii sztuki była niższa od wybieralności w roku ubiegłym (0,76%). Egzamin na poziomie podstawowym wybrało 0,34% ogólnej liczby zdających w Okręgu, wybieralność poziomu rozszerzonego była wyższa (0,38%).

Najwyższa wybieralność historii sztuki jako egzaminu dodatkowego w stosunku do ogólnej liczby zdających w danym województwie była (podobnie jak w roku ubiegłym) w województwie lubuskim (1,07%), najniższa – w województwie wielkopolskim (0,64%). W województwie zachodniopomorskim wybieralność historii sztuki wynosiła 0,66 % ogólnej liczby zdających egzamin maturalny w tym województwie. Dane dotyczące wybieralności poziomów zdawania historii sztuki w poszczególnych województwach przedstawia tabela nr 4 (dane procentowe odniesiono do ogólnej liczby zdających egzamin z historii sztuki w poszczególnych województwach).

Tabela 4. Wybieralność poziomów zdawania historii sztuki w poszczególnych województwach Okręgu – dane liczbowe i procentowe

Poziom zdawania egzaminu	Województwo lubuskie		Województwo wielkopolskie		Województwo zachodniopomorskie	
	liczba	%	liczba	%	liczba	%
Poziom podstawowy	53	0,70%	87	0,30%	26	0,20%
Poziom rozszerzony	28	0,37%	96	0,34%	60	0,46%

W województwach: wielkopolskim i zachodniopomorskim zdający częściej wybierali poziom rozszerzony egzaminu, natomiast w województwie lubuskim więcej absolwentów zdawało egzamin na poziomie podstawowym. Największą różnicę pomiędzy odsetkami wybierających poziom podstawowy i rozszerzony można zaobserwować w województwie zachodniopomorskim.

Wśród maturzystów wybierających historię sztuki jako przedmiot dodatkowy, jak co roku, największą grupę stanowili absolwenci liceów ogólnokształcących (82,8% ogólnej liczby zdających ten przedmiot w Okręgu), 10,6% to absolwenci liceów profilowanych, 6,2% ukończyło technika, a jedna osoba szkołę uzupełniającą.

2. Wyniki egzaminu

Średnie wyniki egzaminu z historii sztuki na **poziomie podstawowym** w poszczególnych województwach Okręgu i typach szkół zamieszczono w tabeli nr 5.

Tabela 5. Średnie wyniki uzyskane za arkusz na poziomie podstawowym w poszczególnych województwach i Okręgu z uwzględnieniem typów szkół - dane w %

Województwo	Średni wynik procentowy	Średnie wyniki w typach szkół - dane w %			
		liceum ogólnokształcące	liceum profilowane	technikum	szkoła uzupełniająca
lubuskie	49,85	51,08	48,31	30,00	-
wielkopolskie	48,44	50,71	-	30,38	16,00
zachodniopomorskie	41,04	44,76	-	25,40	-
Okręg ogółem	47,73	49,88	48,31	28,57	16,00

W Okręgu **średni wynik** egzaminu z historii sztuki **na poziomie podstawowym** (47,73%) jest wyższy od wyniku z roku ubiegłego o ok. 11 punktów procentowych i nieznacznie wyższy od wyniku krajowego (47,00%). Nie jest to jednak wynik zadowalający, Najwyższy średni wynik w Okręgu osiągnęli absolwenci szkół z województwa lubuskiego (49,85%). Średnie wyniki maturzystów z województw: lubuskiego i wielkopolskiego są wyższe od wyniku w kraju i Okręgu; znacznie niższy średni wynik uzyskali absolwenci szkół z województwa zachodniopomorskiego (41,04%). Różnica między wynikiem maturzystów z tego województwa, a średnim wynikiem absolwentów szkół z województwa lubuskiego sięga ok. 9 p.p.

Średnie wyniki zdających w liceach ogólnokształcących i liceach profilowanych w województwach: lubuskim i wielkopolskim są zbliżone i wyższe od wyniku w Okręgu, znacznie niższy jest wynik absolwentów liceów ogólnokształcących z województwa zachodniopomorskiego (44,76%). Wyniki maturzystów z techników i szkół uzupełniających można uznać za niskie.

Średnie wyniki egzaminu z historii sztuki na poziomie rozszerzonym w poszczególnych województwach Okręgu i typach szkół zostały przedstawione w tabeli nr 6.

Tabela 6. Średnie wyniki uzyskane za arkusz na poziomie rozszerzonym w poszczególnych województwach i Okręgu z uwzględnieniem typów szkół - dane w %

Województwo	Średni wynik procentowy	Średnie wyniki w typach szkół- dane w %			
		liceum ogólnokształcące	liceum profilowane	technikum	szkoła uzupełniająca
lubuskie	57,64	60,82	52,67	52,80	-
wielkopolskie	52,19	52,55	-	18,00	-
zachodniopomorskie	52,53	53,21	45,87	88,00	-
Okręg ogółem	53,13	53,64	47,81	57,25	-

Zdający egzamin z historii sztuki **na poziomie rozszerzonym** osiągnęli średni wynik w Okręgu wyższy niż na poziomie podstawowym (53,13% liczby punktów możliwych do uzyskania). Wynik ten jest wyższy o około 3 p.p. od średniego wyniku w roku ubiegłym, ale niższy od średniego wyniku w kraju (55,00%). Podobnie jak na poziomie podstawowym, najwyższy średni wynik w Okręgu, wyższy niż wynik krajowy, osiągnęli absolwenci szkół z województwa lubuskiego (57,64%).

W liceach ogólnokształcących województwa lubuskiego i wielkopolskiego średnie wyniki egzaminu na poziomie rozszerzonym były wyższe od wyników w innych typach szkół. W województwie zachodniopomorskim warto zauważyć wysoki średni wynik dwóch absolwentów technikum (88,00%), który świadczy o trafnym wyborze przedmiotu dodatkowego, zdawanego na poziomie rozszerzonym.

Stopień opanowania przez zdających umiejętności sprawdzanych poprzez poszczególne zadania z arkuszy na poziomie podstawowym i rozszerzonym określają **współczynniki łatwości**, które przedstawiono w tabeli nr 7.

Tabela 7. Klasyfikacja łatwości zadań z arkusza na poziomie podstawowym i rozszerzonym według współczynnika łatwości

Współczynnik łatwości	Klasyfikacja zadania	Zadania na poziomie podstawowym	Zadania na poziomie rozszerzonym
0,00 – 0,19	bardzo trudne	3, 5c	-
0,20 – 0,49	trudne	1, 2, 5a, 5b, 5d, 6, 9, 10, 12, 13, 17, 21a, 22, 23, 24, 26, 27	5, 6, 7, 9, 10, 12, 13e, 14b, 14c, 14d
0,50 – 0,69	umiarkowanie trudne	4, 7, 8, 11, 15, 18a, 18b, 19, 20, 21b, 21c, 25, 28	1, 2, 3, 4, 8, 11, 13a, 13b, 13c, 13d, 14a,
0,70 - 0,89	łatwe	14, 16	14e
0,90 – 1,00	bardzo łatwe	-	-

Dla zdających **na poziomie podstawowym** większość zadań była trudna i bardzo trudna. Najtrudniejsze okazało się zadanie 5., w którym należało rozpoznać przedstawione dzieła, podając ich tytuły, nazwiska autorów, czas powstania oraz miejsca, w których są eksponowane. W zadaniu 5c, o najniższym współczynniku łatwości (0,13), maturzyści mieli problem z ustaleniem wieku powstania dzieł takich jak np.: *Bitwa pod Grunwaldem* Jana Matejki czy *Oltarz Mariacki* Wita Stwosza. Bardzo trudne dla zdających było również zidentyfikowanie budowli na podstawie ich planów (zadanie 3, współczynnik łatwości 0,18). Inne trudne zadania wymagały umiejętności rozpoznania autora i tytułu obrazu na podstawie jego opisu (zad. 17.) oraz wyjaśnienia terminów z zakresu sztuk plastycznych (zad. 12.)

Zdający dobrze poradzili sobie z rozpoznaniem wydarzenia historycznego, do którego nawiązuje obraz Jerzego Krawczyka *Przesyłka bez wartości*, potrafili także wyjaśnić metaforyczny sens dzieła (zad. 14). Zadaniem łatwym okazało się przyporządkowanie postaciom mitologicznym charakterystycznych dla nich atrybutów (zad. 16).

Absolwenci zdający egzamin **na poziomie rozszerzonym** mieli trudność z rozwiązaniem zadania 9., które wymagało wiedzy na temat mecenatu Medyceuszy i dzieł,

które w kręgu tego mecenatu powstały. Problemem było również rozpoznanie rzeźby Magdaleny Abakanowicz oraz podanie cech dzieła i techniki jego wykonania (zad.12.). Zadaniem trudnym, gdyż wymagającym wiedzy na temat kierunków w sztuce i twórców dla nich reprezentatywnych okazało się zadanie 10. Analiza porównawcza dzieł malarskich była dla zdających umiejętnością umiarkowanie trudną. Maturzyści poradzili sobie najlepiej z analizą kolorystyki obrazów, najmniej punktów otrzymali za sformułowanie krótkich końcowych wniosków dotyczących stylu i sposobu obrazowania.

Dla tegorocznych maturzystów napisanie **wypracowania**, podobnie jak w ubiegłym roku, było umiejętnością trudną. Piszący nie potrafili trafnie dobrać przykładów dzieł malarskich czy rzeźbiarskich i przeprowadzić ich analizy z uwzględnieniem aspektów wskazanych w temacie. W wypracowaniach krótkich podane przykłady dzieł nie były dostatecznie omówione, a samo ich wymienienie nie podlegało ocenianiu. Błędy merytoryczne zdających wynikały z nieznaności materiału historyczno-artystycznego oraz niewłaściwego stosowania terminów i pojęć z zakresu sztuk plastycznych. Konsekwencją braku wiedzy było niepodjęcie próby napisania wypracowania przez część zdających. Konstrukcja wypowiedzi okazała się umiejętnością umiarkowanie trudną, zadowalający poziom osiągnięć dotyczył tylko formalnego aspektu wypracowania, jakim jest posługiwanie się poprawnym językiem i stylem.

III. Podsumowanie

Wśród tegorocznych maturzystów zainteresowanie historią sztuki, zdawaną jako przedmiot dodatkowy, w porównaniu z rokiem ubiegłym było mniejsze. Większość absolwentów wybrała rozszerzony poziom zdawania. Średnie wyniki egzaminu nie są zadowalające. Wynik zdających na poziomie podstawowym, choć wyższy od wyniku w kraju, nie sięga nawet 50% punktów możliwych do uzyskania; wynik na poziomie rozszerzonym jest niższy od wyniku krajowego. Umiejętnością najlepiej opanowaną przez maturzystów była analiza formalna dzieła sztuki. Na obu poziomach egzaminu trudne dla absolwentów były zadania sprawdzające rozumienie zjawisk kulturowych, znajomość epok, stylów, kierunków, dzieł sztuki, a także wymagające umiejętności stosowania posiadanej wiedzy do opisu, analizy i interpretacji zjawisk artystycznych. Przyczyny niepowodzeń maturzystów to głównie nieprzemyślane wybory historii sztuki zdawanej jako przedmiot dodatkowy lub niewłaściwe przygotowanie się do tego egzaminu.